

בית ספר "מורשה" – ברכיה הלכה יומית

שבת פרשת: מטות מסעי.

<u>יום א' -</u>	במשך השנה למדנו הלכות רבות, אמנם כל יום רק הלכה אחת קצרה אבל אם נחבר את כל מה שלמדנו נראה שזה הרבה מאוד, טיפה ועוד טיפה תהיה לים. אמרו חז"ל שמי ששונה (לומד) הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, אנו נכנסים כעת לחופשה ארוכה, תקופה שאין בי"ס ומורים שילמדו אותנו, אבל יש את ההורים ויש אתכם, וצריך לנסות ולעשות מאמץ קל ובכל יום ללמוד משהו קטן- הלכה יומית, ומי שילמד ויעמוד בכך יהיה לו סיפוק אישי רב וכמובן ששכרו בשמים יהיה גדול מאוד. [ובנוסף, מי שילמד כל יום ויסמן ✓ ליד היום, יביא לי לאחר החופשה את הדפים עם הסימון ובע"ה ובלי נדר יקבל גם ממני משהו במתנה] ריכזתי עבורכם הלכות שכבר למדנו השנה וכבר אמרנו שכל הלומד ואינו חוזר על לימודו, הוא כמי שזורע ואינו קוצר, אז יש לכם גם הזדמנות לחזור על הלכות שכבר למדתם וגם לשנות הלכות בכל יום ולא יהיה קשה לכם להבין כי אלו הלכות שכבר למדתם בעבר. חופשה נעימה ופורייה, הרב מוטי
<u>הלכות לשון הרע</u>	
<u>יום ב' -</u>	הקב"ה נתן לנו במתנה את הפה והוא גם נתן לנו את האפשרות לבחור האם נשתמש בפה לדברים טובים (תפילה, ברכות, תורה, יחס טוב לחבר וכו') או שחס ושלום נשתמש בו לדברים שליליים (לשון- הרע, רכילות, שקרים, פגיעה בחבר וכו'), והתפקיד שלנו הוא להשתמש בפה רק לדברים טובים.
<u>יום ג' -</u>	כשם שכשאנו מכניסים מאכל לפה אנו בודקים לפני כן שהוא כשר ושאיננו מקולקל כך גם לפני שמוציאים דיבור מהפה עלינו לבדוק שהוא כשר ושאיננו מקולקל, ולכן צריך לעצור שניה ולחשוב האם מה שאני עומד לומר הוא בסדר.
<u>יום ד' -</u>	אסור לדבר בגנותו של אחר גם אם אלו דברי אמת, (אחת הטעויות הנפוצות היא שאנו אומרים "אבל זו האמת") כאשר אומרים על אחר דברי גנות שהם אמת- זה נקרא לשון הרע, אבל אם מדברים בגנותו ואלו דברי שקר, זה נקרא מוציא שם רע.
<u>יום ה' -</u>	לשון הרע זוהי עבירה חמורה מאוד גם כלפי חבריך, שנפגע מזה קשה, וגם כלפי הקב"ה, וגם צדיקים גדולים מאוד נענשו קשה משום שדיברו לשון הרע.
<u>יום ו' -</u>	אמרו חכמים שלשון הרע פוגעת בשלושה: במספר, בשומע ובמי שאמרו עליו לשון הרע ולכן צריך להזהר מאוד שלא לשמוע לשון הרע, ואם מישוהו מתחיל לומר לנו "שמעתם מה פלוני עשה" צריכים אנו מיד לומר לו "אנו לא רוצים לשמוע".
<u>שבת קודש</u>	גם כאשר כולם יודעים על מישוהו שעשה דבר לא יפה, אסור לנו לדבר עליו ולומר זאת בקול, אפילו לאלו שכבר יודעים.

שבת פרשת: דברים- חזון.

יום א' -	במיוחד צריך להזהר בלשון הרע שנאמר בחברה שהוא חמור כפליים, ולכן אם אנו יושבים בחברה ומישהו מתחיל לדבר על המורה/ מדריך/ חבר או אפילו על אחיו הקטן, לשון הרע עלינו להשתיק, ואם אנו במיעוט ואי אפשר להשתיק את הלשון הרע, עדיף שנעזוב בנימוס את המפגש של החברה (ואפילו אם ילעגו לנו) ובלבד שלא נשמע לשון הרע.
יום ב' -	אסור לספר לשון הרע על גמ אם אלו דברים שהיית מוכן לומר אפילו בפניו. "ראובן הוא ילד אלים, ואני רשאי לספר לך זאת כי הייתי מוכן לומר זאת גם בפניו" טעות, זה גם לשון הרע.
יום ג' -	המדבר לשון הרע וכולל גם את עצמו בסיפור בכל זאת זה אסור. "לאה ואני שמנו מסטיק על הכיסא של רחל" - זה לשון הרע על לאה. ולא זאת בלבד אלא אפילו לומר על עצמו לשון הרע גם כן אסור כמו ששמענו בהצגה של כיתה ג' את הסיפור על החפץ חיים שאמר לשון הרע על עצמו ואחר-כך התחרט על כך.
יום ד' -	התורה אסרת לדבר בגנותו של הזולת גם אם הדברים נאמרים ללא שנאה וללא כוונה לבזות ולהשפיל. "לא היתה לי כוונה לפגוע בנפתלי בדברים שסיפרתי עליו שהרי הוא חבר שלי" - גם זה אסור.
יום ה' -	אם אנו לא אומרים מפורשות לשון הרע אבל אנו גורמים שאחרים ידברו על פלוני לשון הרע, או שיבינו שפלוני עשה מעשה רע, גם אם לא ידעו מהו המעשה. דבר זה נקרא "אבק לשון הרע" וגם הוא אסור. "יותר טוב שלא נדבר על שמעון, אינני רוצה לספר מה שקרה" - אסור.
יום ו' -	רכילות - המספר לחבירו כי פלוני דיבר בגנותו או עשה נגדו דבר מה, זו רכילות, ואפילו אם אלו דברי אמת, ויש בזה עוון גדול משום שגורם לסכסוכים ומריבות בין אנשים. "שמעתי שמרים הלשינה עלייך למורה" זו רכילות על מרים.
שבת קודש	עצה טובה להמנע מלשון הרע, להתפלל בחשאי אל ה' שיצילנו מלשון הרע, כמו שאנו אומרים בכל יום "אלוקי נצור לשוני מרע".

שבת פרשת: ואתחנן.

יום א' -	כמו- כן כדאי להתרגל שאם מספרים סיפור שקרה, שלא להזכיר שמות של בני אדם כדי שלא נכשל חס ושלום בלשון הרע על מישהו.
יום ב' -	אסור לספר לשון הרע על ארץ ישראל כלומר לדבר בגנותה של ארץ ישראל, כמו שאנו רואים במרגלים (חוץ מיהושע וכלב) שהוציאו דיבה רעה על הארץ ונענשו על כך.
יום ג' -	עד כה עסקנו בהלכות לשון הרע ורכילות, אך כבר אמרנו ששמירת הלשון זה לא רק לשון הרע אלא שמירת הפה מכל דיבור רע, ושימוש בפה רק לדברים חיוביים.
יום ד' -	גילוי סוד: אסור לגלות סוד שאנו יודעים על מישהו אחר אפילו אם זה נודע לנו מבלי שהוא סיפר לנו על כך.
יום ה' -	ישנם מקרים מעטים שמותר לגלות סוד, כגון כשיש חשש פגיעה בבעל הסוד או באחרים אם לא נגלה את הסוד. לדוגמא: חברי סיפר לי שהוא הולך לעשות מעשה מסוכן או מעשה רע שיפגע באחרים, והדרך היחידה למונעו מכך היא רק על ידי שנגלה זאת להורים או למורה, מותר.
יום ו' -	שבועות ונדבים: שבועת שקר - אסור חמור להשבע שבועה לשקר, כגון: אני נשבע לך שלא עשיתי את זה אבל בעצם כן עשיתי יש כאן גם שקר וגם שבועה לשקר. שבועת שוא - כתוב בתורה "לא תשבע בשמי לשוא" כלומר אסור להשבע בשמו של ה' לבטלה, בלי שום צורך, אפילו אם זה אמת, כגון: אני נשבעת בשם ה' שלא אמרתי עלייך כלום.
שבת קודש	מכיון שאנו לא בקיאים בנושא השבועות ואנו עלולים לעבור איסורים חמורים, צריך להמנע מלהשתמש בלשון שבועה אפילו על דברי אמת. וכן אין לומר ביטויים דומים ללשון שבועה כגון: בחיי ראשי שאני צודק.

הלכה יומית

שבת פרשת: עקב.

יום א' -	נדב - מעין הבטחה, וישנם שני סוגי דברים שניתן לנדור עליהם
-----------------	---

	1. אדם יכול לאסור על עצמו דברים המותרים על ידי שהוא נודר על עצמו, כגון: אני נודר שלא אוכל יותר גלידה. 2. אדם שנודר כסף לצדקה או שנודר על עצמו לקיים דבר מצווה וכדו', כגון: "אני נודרת שאלמד בכל יום פרק בתנ"ך". במקרה של ב' לא חייבים להשתמש ממש בלשון נדר אלא אם קיימנו את הדבר במשך שלוש פעמים ולא אמרנו שזה בלי נדר, זה עלול להחשב כנדר.
יום ב' -	נדרים זה דבר טוב בעקרון, אולם מכיוון שכאשר לא מקיימים נדר זהו עוון חמור, רצוי מאוד שלא לנדור נדרים וכן להתרגל ולומר על כל דבר שזה בלי נדר.
יום ג' -	התרת נדרים - ישנם מקרים מסויימים שרבנים יכולים להתיר נדר כלומר לבטל את ההתחייבות (כמו שמתירים קשרים), וזה מה שאנו עושים בערב ר"ה והספרדים גם בערב יום-כיפור וכן מה שאנו מתפללים בליל יום כיפור תפילת "כל נדרי". בכל מקרה רק רב יכול לומר אם ניתן להתיר את הנדר וכיצד.
יום ד' -	שאלת שלום: כתוב במסכת אבות "הוי מקדים בשלום כל אדם" ומסופר על רבי יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נוכרי, כלומר הוא תמיד היה הראשון שאמר שלום לפני שהספיקו לומר לו שלום. מי שאומרים לו שלום והוא אינו עונה, נקרא גזלן.
יום ה' -	כאשר נפרדים מחבר צריך לומר לו "לך שלום" ולא "לך בשלום".
יום ו' -	אמת ושקר: כתוב בתורה "מדבר שקר תרחק", וצריכים להזהר מאוד בדבר זה כי העולם עומד על האמת ומי שמשקר פוגע לא רק בעצמו אלא בכל העולם, ומי שנזהר בדיבורו לומר רק אמת זוכה לשכר רב מאוד.
שבת קודש	נגיבת דעת – אסור לגנוב את דעת הבריות ואפילו אם זה גוי כגון: לא יאמר לחבירו שבא לבקר, במקרה, בדיוק הכנתי אוכל בשבילך (הוא אומר כך כדי למצוא חן בעיני חבירו למרות שבאמת הוא הכין את האוכל לעצמו ולא בשביל חבירו).

שבת פרשת: ראה.

יום א' -	"משנים מפני דרכי שלום" , כלומר בשביל להשכין שלום בין אדם לחבירו מותר לשקר אם צריך, כמו שאנו יודעים על אהרון הכהן ששינה את האמת בשביל לפייס בין שני אנשים.
יום ב' -	לשון נקיה: הקדוש ברוך הוא שם פה לאדם לדבר בו דברים קדושים ונקיים ואסור לטנף את הפה בדברים מכוערים בניבול פה ובקללות, וכתוב בספרים שמי שמקלל את חבירו, בודקים בשמים האם אכן החבר ראוי לקללה זו ואם לא אזי עוברת הקללה אל המקלל עצמו, ומסופר על רבי מאיר שהיו לו שכנים רשעים שהציקו לו מאוד ורצה רבי מאיר לקללם שימותו אבל אשתו אמרה לו: "מוטב שתתפלל עליהם שיחזרו בתשובה ואל תקללם" ואכן כך היה והם שבו למוטב.
יום ג' -	אסור להוסיף לחבר כינויים שהוא עלול להפגע מהם, כגון: "פלוני השמן" ואפילו אם החבר עצמו צוחק גם כן, כי אולי בפנים הוא נפגע אבל הוא מתבייש לומר זאת. כל אחד צריך לחשוב האם הוא היה רוצה שיכנו אותו בכינויים שונים.
יום ד' -	"דברי חכמים בנחת נשמעים" , עלינו לדבר בנחת ובנימוס, לא לכעוס, לא לצעוק, לא להתפרץ אחד לדברי השני, לדעת להקשיב אחד לשני ולדעת לומר כאשר צריך, סליחה, או תודה, או בבקשה.
יום ה' -	לא חרבה ירושלים בימי בית שני אלא בעוון מספרי לשון הרע שהיו ביניהם ובשביל שנאת חנם שהיתה ביניהם.
יום ו' -	בשעה שאדם מספר לשון הרע, נוהגים כלפיו מידה כנגד מידה וגם בשמים מספרים את עוונותיו.
שבת קודש	שמירת הלשון תלויה במצוות "ואהבת לרעך כמוך", מי שבאמת אוהב את חבירו, לעולם לא ידבר עליו לשון הרע.

בס"ד

בית ספר "מורשה" – ברכיה

הלכה יומית

שבת פרשת: שופטים.

יום א' -	לפעמים קשה להשמר מלדבר דברים אסורים ואז עדיף לשתוק, רבי שמעון היה אומר: לא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה.
יום ב' -	האדם נברא עם שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נחיריים, אבל רק עם פה אחד, ללמדנו עד כמה חשובה השתיקה.

יום ג' -	על כל רגע ורגע שאדם חוסם את פיו, הוא זוכה לאור גדול שאין כל מלאך או בריה יכולים לשער.
יום ד' -	אנו נוהגים לומר בכל יום לאחר תפילת שחרית "זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים, בדרך בצאתכם ממצרים", מרים הנביאה נענשה בעונש חמור משום שדיברה לשון הרע על משה אחיה. עלינו לזכור זאת ועל ידי כך להשמר לנפשנו.
יום ה' -	אם נכשלת פעמים רבות בלשון הרע, אל תתיאש ואל תרפה ירך. עשה תשובה ונסה שוב.
יום ו' -	על כל אחד לקבוע לעצמו מדי יום ביומו, זמן מסוים ללמוד הלכות שמירת הלשון, ולבדיקת היוצא מפיו.
שבת קודש	במשך למעלה מחודש למדנו הלכות שמירת הלשון, אולם העיקר זה לא רק הלימוד והידיעה אלא העיקר זה המעשה, שנצליח ליישם את מה שלמדנו ולשמור על פינו מכל דבר רע ולנצל רק לדברים טובים. אין זה קל לביצוע אבל הרווח שנרויח מכך קודם כל כלפי עצמנו וגם השכר שנקבל בשמים שווה יותר מהמאמץ. בע"ה נתפלל לה' שנצליח לשמור על פינו.

שבת פרשת: כי תצא.

להיות יהודי:

יום א' -	אנו נולדנו יהודים וזו זכות גדולה אבל זו גם חובה, ומלבד שמירת תורה ומצוות אנו צריכים להקפיד גם על ההתנהגות שלנו ועל המראה.
יום ב' -	אנו אומרים בתפילה "אתה בחרתנו מכל העמים" ה' לא סתם בחר בנו אלא הבחירה היא בכדי שנהיה אור לגויים ונפיץ את האמונה בה' בכל העולם, כמו מגדל אור שמפיץ אור לכל הספינות להראות להם את הדרך הנכונה. אך לשם כך עלינו קודם כל להתחזק באמונתנו ולהקפיד על קיום תורה ומצוות בין אדם למקום ובין אדם לחבירו וכן צריכים אנו לשמור על יחודינו כיהודים.
יום ג' -	יש אנשים שחושבים שאין זה יפה לומר שעם ישראל הוא עם מיוחד אלא עם ישראל הוא ככל העמים, אבל אנו יודעים שבאמת אנו כן עם מיוחד ולכן ה' נתן לנו את התורה והמצוות ולכן הוא שומר על עם ישראל שיתקיים כל כך הרבה שנים למרות כל הצרות הקשות שעברו עלינו לעומת כל העמים שלא התקיימו במשך כל כך הרבה דורות. (דבר זה נקרא "נצח ישראל" כלומר שעם ישראל חי לנצח).
יום ד' -	אנו לא חושבים חס ושלום שרק עם ישראל צריך לחיות בעולם כמו שהגרמנים ימח שמם חשבו שהם העם הנבחר ושכל שאר העמים צריכים למות או להיות מושפלים תחתם ולכן הם עשו את השואה הנוראה, אלא אנו אומרים שה' בחר בנו כשליחים לעזור לכל העמים. עם ישראל הוא הבן הבכור שעוזר לאחיו הקטנים- שאר העמים.
יום ה' -	כתוב על יעקב אבינו "ויבוא יעקב שלם" ודורשים שזה ראשי תיבות- שמו, לשונו, מלבושו כלומר שיעקב אבינו שמר על שלושה דברים אלו למרות שהוא היה 22 שנה אצל לבן בארם. גם על עם ישראל כתוב במדרש שנאלו ממצרים בזכות ששמרו על שלושה דברים אלו וכן משום שלא דיברו לשון הרע. כלומר שבזכות זה שעם ישראל לא התערבב בין האומות ולא שינו את השפה, המלבוש והשמות אלא שמרו על מיוחדות יהודית, בזכות זה נגאלו. גם אנו חייבים לשמור על הסימנים היהודיים שלנו בדברים אלו ולא לחקות את הגויים בלבוש או בשפה כמו שאנו רואים לצערנו שרובנו משתמשים בסלנג ובמילים של שפות אחרות.
יום ו' -	הדבר הראשון והחשוב שצריך להקפיד בלבוש זה על צניעות, שלושה סימנים יש לעם ישראל: רחמנים, בישנים וגומלי חסדים. אנו צריכים שתהיה לנו בושא ללכת בלבוש פרוץ וחושפני ודבר זה אמור בעיקר לבנות שעליהן נאמר שבנות ישראל הן צנועות.
שבת קודש	כשבת הולכת לא צנוע היא פוגעת בכבודה העצמי וגורמת לכך שיסתכלו עליה רק על החיצוניות ולא יעניין אף אחד מהו התוכן הפנימי שיש לה. אי צניעות זה לא רק לבוש חושפני אלא גם לבוש שמטרתו בלוט ולמשוך את כל מי שמסתכל. אפשר וצריך ללבוש בגדים יפים אבל צנועים.

בס"ד

בית ספר "מורשה" – ברכיה

הלכה יומית

שבת פרשת: כי תבוא.

יום א' -	כיפה - כיפה זהו כיסוי ראש שנועד להיות על הראש ולא ביד או בכיס. הסיבה העיקרית שאנו מכסים את ראשנו היא בשביל להכניע את ליבנו להקב"ה וכך מספרת הגמרא שרב הונא לא הלך בגילוי ראש משום ששכינה על ראשו. הכיפה היא גם סמל ליהדותנו והבדלותנו מן הגויים. חשוב מאוד <u>וצריך</u> ללכת עם כיפה על הראש כל הזמן ולא רק בבית ספר או בבית כנסת.
יום ב' -	ציצית - מדין תורה מי שלובש בגד שיש בו 4 כנפות כלומר 4 פניות חייב לשים בו ציציות (החוטם), וכותב הרמב"ם שלעולם ישתדל אדם להיות עטוף בבגד שחייב בציצית כדי שיקיים מצוה זו, וזה מה שאנו נוהגים היום ללבוש ציצית. ומצווה זו שקולה כנגד כל המצוות ומי שמקיימה נחשב כאילו קיים כל תרי"ג מצוות. ומובא בגמרא שחביבין ישראל שסיבבן ה' במצוות תפילין בראש וביד, ציצית בבגד ומזוזה בפתח.

	הציצית היא גם סמל שלנו כיהודים ואלו המדים שלנו כיהודים כמו מדים של חייל בצבא.
יום ג' -	מסופר על הגאון מוילנא (הגר"א) שלפני מותו באו תלמידיו לבקרו וראו שהוא בוכה, התפלאו התלמידים הלא הגר"א כל ימיו עסק בתורה ומצוות ובודאי שהוא יזכה להיות בגן עדן, אך הסביר להם הגר"א "העולם הזה הוא יקר מאד שבמעט כסף אדם יכול לקיים מצוות ציצית שהיא שקולה כנגד כל המצוות ולכן הוא בוכה שלא יוכל להמשיך ולזכות במצווה זו". לא נרחיב כעת בפרטי ההלכות של ציצית אלא בפעם אחרת בע"ה, וכל אחד יקפיד ויתחזק במצווה חשובה זו גם אם לא תמיד זה נוח לו.
יום ד' -	- חילול השם וקידוש השם - יהודי שעושה מעשה שאינו ראוי ובפרט אם הוא יהודי ששומר תורה ומצוות ובמיוחד אם גדול בתורה עשה מעשה זה, זה חילול השם כי האנשים אומרים עליו "ראו את התנהגותו הרעה של יהודי זה" ואם יהודי פורש מעבירה או מקיים מצווה כי כך ה' ציוה זה קידוש השם. [גם אלו שנרצחו בגלל היותם יהודים נחשבים שמתו על קידוש השם].
יום ה' -	למדנו עד כה בקצרה את הנושא "להיות יהודי" ויש עוד הרבה מה ללמוד ולהוסיף כי יש עוד דברים רבים מיוחדים ליהודים (מוסר, מידות ועוד) ולא נוכל לעסוק כאן בהכל. יהודי נשאר יהודי גם כשאנו מקיים תורה ומצוות אבל הוא חוטא ולא עושה את מה שמוטל עליו כיהודי. אנו שמחים וגאים שאנו יהודים ושמחים עוד יותר שאנו נוהגים כפי שצריך יהודי לנהוג ומקיימים תורה ומצוות.
יום ו' -	אנו נמצאים בתקופה קשה לעם ישראל, הרבה מלחמות ושנאה מהגויים שסביבנו ומרוב העמים בעולם. הסיבה האמיתית לשנאה זו היא משום שמקנאים בנו שאנו עם נבחר, והתשובה שלנו צריכה להיות על ידי המעשים שלנו, לשמוח שאנו יהודים, להתנהג כיהודים ולהודות לה' על שבחר בנו
שבת קודש	למרות הצרות והקשיים עם ישראל הוא עם חזק ששרד צרות נוראות ביותר במשך ההיסטוריה, ועלינו לומר לכל הקמים עלינו "עוצו עצה ותופר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו אל".

בס"ד

בית ספר "מורשה" – ברכיה

הלכה יומית

שבת פרשת: ניצבים- וילך.

הלכות תשובה:

יום א' -	אנו נמצאים בחודש אלול שזהו חודש של חשבון נפש וחזרה בתשובה על כל מה שעשינו לא טוב במשך השנה, אמנם תמיד צריך לתקן ולשוב בתשובה אבל חודש זה וגם חודש תשרי (עד הושענא רבה) הם זמן מיוחד שבו גם התשובה והתפילה הם יותר לרצון.
יום ב' -	בחרתי בכמה הלכות מתוך הלכות תשובה שכתב הרמב"ם: רמב"ם הלכות תשובה פרק א בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה, התשובה מכפרת על כל העבירות, אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו שנאמר רשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו, ועצמו של יום הכפורים מכפר לשבים שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם.
יום ג' -	רמב"ם הלכות תשובה פרק ב אי זו היא תשובה גמורה, זה שבא לידו דבר שעבר בו ואפשר בידו לעשותו ופירש ולא עשה מפני התשובה, לא מיראה ולא מכשולו כח... הוא ששלמה אמר וזכור את בוראיך בימי בחורותיך, ואם לא שב אלא בימי זקנותו ובעת שאי אפשר לו לעשות מה שהיה עושה אף על פי שאינה תשובה מעולה מועלת היא לו ובעל תשובה הוא, אפילו עבר כל ימיו ועשה תשובה ביום מיתתו ומת בתשובתו כל עונותיו נמחלין ..
יום ד' -	רמב"ם הלכות תשובה פרק ב ומה היא התשובה הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו', וכן יתנחם על שעבר שנאמר כי אחרי שובי נחמתי, ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם שנאמר ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו וגו', וצריך להתודות בשפתיו ולומר עניינות אלו שגמר בלבו.
יום ה' -	רמב"ם הלכות תשובה פרק ב אין התשובה ולא יום הכפורים מכפרין אלא על עבירות שבין אדם למקום כגון מי שאכל דבר אסור.. וכיוצא בהן, אבל עבירות שבין אדם לחבירו כגון החובל את חבירו או המקלל חבירו או גזולו וכיוצא בהן אינו נמחל לו לעולם עד שיתן לחבירו מה שהוא חייב לו וירצוהו, אע"פ שהחזיר לו ממון שהוא חייב לו צריך לרצותו ולשאול ממנו שימחול לו, אפילו לא

	הקניט את חבריו אלא בדברים צריך לפייסו ולפגע בו עד שימחול לו, לא רצה חבריו למחול לו מביא לו שורה של שלשה בני אדם מריעיו ופוגעין בו ומבקשין ממנו, לא נתרצה להן מביא לו שניה ושלישית לא רצה מניחו והולך לו וזה שלא מחל הוא החוטא, ואם היה רבו הולך ובא אפילו אלף פעמים עד שימחול לו.
<u>יום ו' -</u>	<u>רמב"ם הלכות תשובה פרק ב</u> אסור לאדם להיות אכזרי ולא יתפייס אלא יהא נוח לרצות וקשה לכעוס ובשעה שמבקש ממנו החוטא למחול מוחל בלב שלם ובנפש חפצה, ואפילו הצר לו וחטא לו הרבה לא יקום ולא יטור
<u>שבת קודש</u>	<u>רמב"ם הלכות תשובה פרק ב</u> אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה הימים שבין ראש השנה ויום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר דרשו ה' בהמצאו, במה דברים אמורים ביחיד אבל צבור כל זמן שעושים תשובה וצועקין בלב שלם הם נענין שנאמר כה' אלהינו בכל קראנו אליו.